

Rachel Harrison, Three of Cups, 2008. Courtesy Greene Naftali, New York. Foto André Morin

titel	Lily van der Stokker en gast: Rachel Harrison
aflevering	Plug In #44
looptijd	vanaf 4/10/08
gastconservator	Lily van der Stokker
in samenwerking met	Lily van der Stokker en Rachel Harrison
tekst geschreven door	Christiane Berndes
fotograaf	André Morin

Deze presentatie is de vijfde in een serie die vanaf april 2006 in en voor deze ruimte is ontwikkeld. Aanleiding was de vraag van het Van Abbemuseum aan beeldend kunstenaar Lily van der Stokker om speciaal voor het museum een behang te ontwerpen. Het museum kocht dit behang aan en nodigde Van der Stokker uit om in de ruimte met haar behang een tentoonstellingsprogramma te ontwikkelen waaruit het museum op advies van Van der Stokker werken voor de collectie aankoopt. Rachel Harrison is de vierde gast die Van der Stokker uitnodigde om de confrontatie met de gekleurde ruiten op de wanden aan te gaan.

Rachel Harrison (New York, 1966) maakt sculpturen en installaties waarin flarden te herkennen zijn van de beeldtaal van 20e eeuwse kunststromingen als minimal art, popart, kubisme of dada – om er enkele te noemen. Niet alleen deze kunsthistorische stromingen, ook diverse artistieke disciplines worden op verrassende wijze met elkaar geconfronteerd. Sculptuur verandert in schilderkunst, driedimensionaal wordt tweedimensionaal, hulpmiddel zoals sokkels, kisten, constructie- en verpakkingsmaterialen worden onderdeel van het kunstwerk, terwijl het kunstwerk verandert in een hulpmiddel, een tentoonstellingsdisplay voor zichzelf. Probeer je dit spel te analyseren en te doorgronden, dan loop je gevaar door de mazen van het net in het luchtledige te verdwijnen om van een afstand met een glimlach te moeten bekennen dat het werk je te slim af is geweest.

Neem Harrisons sculpturen in Plug In #44. De provisorisch uitzienende bouwsel van een of meer ongelijke blokken of vlakken die samen een langgerekte, hoekige pilaar vormen, flirt met de strenge beeldtaal van de minimal art. Op het moment dat de toeschouwer inzoomt op de 'expressieve'

Lily van der Stokker en gast: Rachel Harrison

textuur en de felle, monochrome kleur, valt het driedimensionaal object uiteen in vier tweedimensionale vlakken die doen denken aan de monochrome schilderkunst van bijvoorbeeld Yves Klein. Deze associatie wordt onmiddellijk weer ongedaan gemaakt door de gebruiksvoorwerpen, die als een 'attribuut' aan elk werk zijn toegevoegd. Deze 'attributen', bestaande uit een telefoon, een ski, een plastic citroen of een speelgoedgeweer, zorgen op hun beurt voor een merkwaardige verwisseling tussen voor- en achtergrond en lijken de sculpturen tot een tentoonstellingsdisplay te reduceren. Zo speelt Harrison een subversief spel met beeldcodes en levert op humoristisch wijze commentaar op de taboes van het modernisme.

Concentreren we ons op de individuele sculpturen, dan worden de discrepanties nog veel groter. Wat moet de blauwe 'abstracte' vorm met die rode telefoon uit de jaren tachtig, de tijd van de koude oorlog en de hotline tussen Washington en Moskou? De titel blijkt te verwijzen naar de Bell Company, bijgenaamd 'Ma Bell' en genoemd naar Alexander Graham Bell, de uitvinder van de telefoon. Een belangrijke antitrustwet in 1984 maakte het dit bedrijf onmogelijk om nog langer een monopoliepositie te hebben op de Amerikaanse telefonie markt. Tot die tijd bezat iedereen een telefoon zoals deze. Maar na 1984 is zowel de telefoon als de naam al snel een antiquiteit geworden. Harrison verwijst hiermee naar de 'branding' van bedrijven die primaire voorzieningen leveren en naar de complexiteit en de tegenstrijdigheden van het vrije markt kapitalisme dat zogenaamd eerlijke handel tot stand brengt, maar in feite heel corrupt is. En dan is er ook nog de verwijzing naar een bekend nummer van de Beatles...

En wat doen de plastic citroen en de hamer op de roze 'standaard'? De agressieve daad met de hamer die de citroen uit elkaar laat spatten in zure druppels en een gehavende, binnenstebuiten gekeerde vrucht, wordt hier onmogelijk gemaakt door het feit dat het hier om een kunstwerk gaat dat slechts een 'voorstel' doet. Bovendien is het artificiële gele voorwerp dat doorgaat voor een citroen slechts een representatie van de werkelijke citroen. Citroen en hamer maken onderdeel uit van twee verschillende werelden en bevinden zich samen in de wereld van het kunstwerk. De citroen is fake, een kopie, namaak. En de hamer is

echt. Misschien is hij per ongeluk blijven liggen na de inrichting van de presentatie en is de dreigende verhouding tot de citroen slechts het toevallig resultaat van de geest van de toeschouwer?

Wanneer we bedenken dat alle ogenschijnlijke 'toevalligheden' door Harrison met grote zorgvuldigheid zijn geënceneerd, begrijpen we dat hier complexe verhoudingen tussen beeldtalen, werkelijkheid en representatie, echt en onecht aan de kaak worden gesteld. Ons verplaatsend tussen de sculpturen, gaan we zelf deel uitmaken van deze wereld en het spel tussen voorwerp en representatie, tussen vorm en symbool, tussen subject en object, die onderling van rol verwisselen.

Ook Lily van der Stokker speelt in haar werk met coderingsystemen, structuren en hiërarchieën. Bijvoorbeeld met de verhouding tussen kunst en decoratie. Volgens Van der Stokker wordt decoratie vaak gezien als iets tweederangs. "Maar in die zin is het ook ondersteunend. Decoratie wil iets omranden, omcirkelen, maar ook verplaten, opvullen, overdadig zijn. En dan kan decoratie ook dominant de witte tentoonstellingsruimte ontheiligen.", aldus Van der Stokker. Haar behang is kunstwerk en decoratie, voorgrond en achtergrond, autonoom en ondersteunend tegelijk. Is dit behang een tweedimensionaal werk of is het een driedimensionale installatie?

Zowel Harrison als Van der Stokker onderzoeken hoe ze voor zichzelf als vrouwelijke kunstenaars een soevereine plek kunnen veroveren. Beiden deconstrueren ze hiërarchieën en spelen een spel met voor- en achtergrond, kunst en decoratie. Scherpzinnig, humoristisch, intelligent, vermakelijk. Hoe onschuldig zijn hun kunstwerken?

Kunstwerken

Rachel Harrison

Distinction, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, ingelijste spiegel

Three of Cups, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, kokosnoot bh

One Ton Prop, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, ski

Hammer and Lemon, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, hamer, kunstmatige
citroen

Stump Speech, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, speelgoed pistool

Ma Bell, 2008*

Hout, polystyreen, cement, Parex, acryl, telefoon

Lily van der Stokker

In de versiering, 2006

Inktjet op papier

*Bruikleen